

No us podeu ni imaginar el dolor punyent que notava al seu cor cansat, que mirava de bategar amb prou força malgrat els anys que feia que resistia temporals i sequeres. No us podeu imaginar com d'endins se li clavava l'espina de la nostàlgia mentre, amb els ulls entelats per un fi vel de l'edat, contemplava aquella fotografia que es bellugava entre els seus dits ossuts i tremolosos.

El marc, de fusta fosca i el vidre que encara es mantenia enllustrat protegien una imatge en blanc i negre que mostrava una família sana que traspuava felicitat. Al centre, darrere del grup, el pare i la mare, tots dos morts a una edat prou avançada. I a la fila del davant, un nen petit, una nena i un nadó a sobre d'un tamboret. Tots marcant un somriure etern que perdria el significat uns anys més tard.

Va ser quan va començar la guerra, que el pare i el germà van haver-se d'allistar a l'exèrcit per tal de servir als republicans. I tot i que el pare havia aconseguit tornar, el germà va desaparèixer en combat. Encara recordava els crits d'agonia de la mare quan va rebre la notícia. Uns crits que farien els primers estrips al cor fràgil d'una nena massa petita per entendre que mai no tornaria a veure el seu germà. Les dues germanes, però, van sostenir--se l'una a l'altra, fins que feia deu anys, la petita havia mort de vella, sense patiment.

La Roser havia estat casada, però el marit va morir massa aviat, abandonant-la en la soledat d'un món d'ombres i foscor que s'enduia tothom que li importava. Mai no va tenir fills, i vídua a la meitat de la seva vida, es va recloure a casa seva. Un parell de dècades més tard, va conèixer a la Maite i la Mònica, amb qui podia sortir a fer un volt i fer petar la xerrada descasant en un banc del passeig marítim. Però l'edat va rasurant vides, i així va ser amb la de les seves amigues, també, deixant-la sola per últim cop.

Ara, tenint un escampall de fotografies més o menys modernes de tothom que la vida l'hi havia anat prenent, va notar com una llàgrima solitària s'esquitllava del seu ull i queia sobre la foto que amb prou feines aguantava. Era conscient que la vida li fugia del cos, i no va ser fins que va caure aquella llàgrima que se li va ennuvol·lar la vista, i mentre tot es fonia en un negre més fosc que el mar nocturn, va sentir com la fotografia amb el marc de fusta queia contra terra i esclatava en mil bocins, posant fi a la vida d'aquella família de forma irreparable.

I de sobte una espiral de llum d'un blanc engegador de tan pur com era va envoltar-la, i va alçar el seu cos rígid cap al cel. Els ulls de la Roser es van obrir per última vegada, per veure com tot el que havia representat la seva vida s'allunyava sense remei, i ella s'adormia molt lentament.

Va somiar els rostres de la seva família, i ella que estirava la seva mà arrugada per tocar-los, però s'esfumaven en un núvol de cendres i fum negre, i un fred gèlid al pit, com si algú li hagués clavat un ganivet. Una escomesa a l'estómac la va propulsar enrere i la va llançar contra amb tanta força que va quedar inconscient.

Notava com el pit li pujava i li baixava amb suavitat, i un vent suau que li acariciava la cara. Va obrir els ulls, i després de veure-ho tot borrós durant uns segons, se li va aclarir la vista i va observar el seu voltant. Estava estirada damunt de l'herba blanca d'un camp molt gran, del qual no veia els confins. Es va incorporar amb cura, i no va ser fins que no va estar dreta que es va adonar del seu canvi. Ja no notava els dolors físics que tenia abans, i podia moure's amb agilitat. A terra, a prop d'on havia jagut ella, hi havia un objecte mig amagat per la suau vegetació que ho cobria tot.

Es va ajupir per agafar-lo, i va poder tocar la fusta d'un objecte que li va despertar algun record al fons de la memòria, massa llunyà per poder rescatar-lo, però existent. Va analitzar bé aquell objecte. Era un marc de fotografia, d'aspecte antic, però era buit. Se'l va desar amb cura entre els plecs de vestit i va caminar una mica. De cop i volta, com si hagués aparegut del no-res, va aparèixer un esvoranc davant seu. Mirant avall, la foscor més absoluta s'estenia cap a totes les direccions. A davant, però, molt enllà, a l'altre costat de l'abisme, hi havia llum, i molts colors. L'única cosa que unia les dues terres, era una petita corda platejada, que semblava immòbil.

Com que no volia creuar, va voler tornar enrere, però es trobava en una illa d'herba blanca flotant enmig del buit fosc. L'únic camí possible sense saltar, era aquella corda. Així doncs, la seva ment de nena innocent que just estava descobrint, la va conduir a caminar per sobre la corda sense témer caure, i un pensament com infiltrat li va dir que estava oscil·lant entre la vida i la mort. Però va continuar avançant, notant com la corda es doblegava sota del seu pes lleuger.

Molt lentament, va anar recorrent aquell camí, fins que va arribar a la terra de l'altre costat de l'esvoranc, i va notar com alguna cosa es trencava dins seu, i la corda platejada es va desenganxar caient definitivament al buit. Havia mort.

Ignorant aquell pensament funest poc apropiat per a la seva ment infantil, va córrer cap a la llum, i va trobar un lloc paradisiac. Les flors esplendoroses i la vegetació exuberant ho cobrien tot, i donaven al lloc una bellesa singular, que no es pot descriure amb paraules. I la nena va continuar avançant, per trobar un segon paradís. Un carrer de sorra flanquejat per cases antiquades s'obria davant seu. Va passejar pel carrer observant-ho tot com si ho veiés per primer cop, però sabia que no, que realment ja ho havia vist. Un home acompanyat de dos

cavalls va passar pel seu costat, sense mirar-la, i va notar una sensació increïble de familiaritat. Va córrer perseguint-lo, fins que va arribar a casa seva. Allà, després de dos trucs, la mare va obrir-li la porta amb la cara il·luminada amb un somriure radiant d'alegria.

Darrere seu va veure-hi el germà, la germana i el pare, tots somrient, exultants de veure-la. Ella va anar cap al mirall del rebedor, es va pentinar una mica els cabells i es va allisar el vestidet de quadres. Quan va tornar, els altres eren al menjador. Sense poder evitar que li florís un somriure, i una riallada dringadissa li fugís de dintre, es va asseure a les cames del pare, al costat de la seva germana. La càmera fotogràfica que tenien a davant va fer un esclafit i la llum va omplir la sala.

La Roser va treure el marc del vestit i va contemplar com una mà invisible traçava la fotografia de la família en blanc i negre. Un record immortal. Poc després, va estirar-se al sofà, ben arraulida, i va tancar els ulls per no tornar-los a obrir mai més.